

تدبیر مشکل بیمار

Patient Management Problem

دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سیرجان
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

این روش ارزیابی توسط مک گوایر و همکارانش در دفتر پژوهش در آموزش پزشکی در دانشکده پزشکی دانشگاه ایلیونیز طراحی و اجرا شد. روش PMP در واقع یک موقعیت بالینی واقعی را که پزشک با بیمار مواجه می شود را شبیه سازی می کند. از این شبیه سازی در ارزیابی جنبه هایی از صلاحیت بالینی و سنجش استفاده از سیر منطقی روش حل مسئله در برخورد با موقعیت های بالینی استفاده می شود.

روش اجرای PMP

هر یک از سوالات این آزمون دارای تعدادی حق انتخاب می باشند. تعدادی از این انتخاب ها صحیح می باشد و برای دستیابی به اداره درست بیمار، لازم می باشند و تعدادی از آنها نادرست و یا حتی در بعضی مواقع انتخابشان، تناقض دارد. دسته سوم انتخاب هایی که بی اهمیت هستند و وظیفه دانشجو است که روشهای تشخیصی و درمانی که باید در آن موقعیت خاص بکار برد، انتخاب نماید.

در این روش دانشجو با کیس های بالینی و یا سناریوهایی که در آن اطلاعات محدودی از یک بیمار در دست می باشد، مواجه می شود و اطلاعات در دسترس را مورد مطالعه قرار می دهد و سپس تصمیم گیری می کند که چه اقداماتی برای بیمار باید انجام گیرد که ممکن است شامل درخواست یکسری آزمایشات پاراکلینیکی و یا سایر روش های تشخیصی باشد. نهایتاً دانشجو باید در رابطه با تشخیص، درمان و اداره بیمار تصمیماتی را اتخاذ نماید.

اعمالی که آزمون شونده در PMP انجام می دهد عبارتند از:

۱ جمع آوری اطلاعات درباره بیمار

۲ تعبیر و تفسیر اطلاعات بیمار

۳ مدیریت بیمار

انواع PMP

الف- مدل خطی PMP

در مدل خطی ابتدا کیسی مطرح می شود و پس از طرح سؤال از دانشجو خواسته می شود که از میان گزینه های مطرح شده تعدادی را انتخاب کند. در مرحله بعد تمام دانشجویان، فارغ از پاسخی که در مرحله قبل داده اند با ادامه ی همان کیس مواجه می شوند و مجدداً باید بر اساس سؤال مطرح شده، گزینه هایی را انتخاب کنند، و این کار به همین طریق ادامه می یابد تا سوالات تمام شود.

ب- مدل شاخه دار PMP

در مدل شاخه دار تمام دانشجویان با تصمیمات یکسان مواجه هستند، هر چند در هر مقطعی از تصمیم راهی که هر دانشجو باید بپیماید بستگی به پاسخ وی به سوال قبلی و جوابی که دریافت می کند نیز بستگی به پاسخ به سوال دارد.

اعتبار و روایی آزمون PMP

این آزمون از اعتبار و روایی پایینی برخوردار است. از جمله مواردی که امکان سنجش استدلال بالینی با کاربرد این آزمون را مورد تردید قرار می دهد عبارتند از:

۱ این آزمون تنها دانش را می سنجد.

۳ در این آزمون اینگونه نیست که همیشه افراد خبره، امتیاز بالاتری از افراد تازه کار کسب کنند.

۵ این آزمون پوشش محتوایی (content coverage) پایینی دارد.

۲ عملکرد دانشجو در یک سؤال، عملکرد وی در سؤال دیگر را پیش بینی نمی کند.

۴ عملکرد دانشجو در آزمون PMP با عملکرد وی در محیط بالینی ارتباط ندارد.

۶ آزمون PMP توانایی دانشجو در جمع آوری اطلاعات به جای توانایی تصمیم گیری بالینی را می سنجد.

در روش PMP سعی می شود که تا حد ممکن شرایط بالینی شبیه آنچه بین پزشک و بیمار می گذرد برای آزمون شونده فراهم گردد تا بهتر بتوان قابلیت های بالینی یک پزشک را ارزیابی نمود. به نظر می رسد که در صورت استفاده از این آزمون برای ارزیابی مهارت حل مسئله بالینی دانشجویان پزشکی، بررسی های کافی صورت گیرد و این آزمون به دلیل روایی و پایایی پایین، زمان بر بودن و مشکلات اجرایی، کمتر استفاده شود. لازم به ذکر است که هیچ آزمونی به تنهایی قادر به ارزیابی کامل مهارت استدلال بالینی نیست و نیاز است از مجموعه ای از آزمون ها در این رابطه استفاده شود.

1. Vaughan III VC. The patient management problem as an evaluative instrument. *Pediatrics in Review*. 1979 Sep; 1(3): 67-76 .
2. Yaghmaei M, Monajemi A. Reflection on the implementation of PMP (patient management problem) in licensing exams in Iran. *Iranian Journal of Medical Education*. 2020; 20: 269-271.
3. Shayan S. Using Patient Management Problem (EPMP) in Assessment of Clinical Competency. *Iranian Journal of Medical Education*. 2011; 10 (5): 1087-1092.

منابع

نکات مهم

- آزمون PMP با توجه به محدودیت هایش برای رسیدن به یک پایایی قابل قبول باید بیش از هشت ساعت به طول انجامد.
- نظام پزشکی کانادا آزمون KF را به عنوان جانشین PMP طراحی و اجرا کرده است.
- با توجه به مشکل روایی محتوایی (content validity) که در آزمون PMP وجود دارد در مدت زمانی که ۱۲ تا ۱۵ سوال PMP قابل پاسخ دادن است می توان از ۴۰ تا ۵۰ کیس آزمون KF استفاده کرد.
- نوع سنتی آزمون PMP (روش مداد و کاغذی) با توجه به عدم توانایی برقراری ارتباط بین قسمت های مختلف اداره بیمار اعم از گرفتن شرح حال، معاینه فیزیکی و بررسی های آزمایشگاهی و ... اصولاً ناکارآمد و از روایی پایینی برخوردار بوده است.

تهیه ، تنظیم و طراحی

دکتر امین بیگ زاده
محمد صادق ترکی زاده
الناز همایونلو

Download

